

SL/232/03.08.06/2014

Ympäristöministeriö
(pdf sekä word-muotoinen teksti)
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: YM002:01/2014

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tuulivoimaloiden melutason ohjearvoiksi

Ympäristöministeriö on valmistellut yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa luonnoksen valtioneuvoston asetukseksi tuulivoimaloiden melutason ohjearvoiksi. Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti asetus säädetään ympäristönsuojelulain (527/2014) 142 §:n nojalla.

Satakuntaliitto toteaa kannanottonaan seuraavaa:

Yleistä

Satakuntaliitto pitää hyvänä, että tuulivoimaloiden melutasolle asetetaan yhtenäiset ohjearvot. Lausunnolla oleva asetusluonnos on kuitenkin vielä keskeneräinen ja joiltakin osin ristiriidassa esimerkiksi ympäristönsuojelulain 5 § ja 142 §:ien sekä maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annettujen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa.

Asetusluonnos edellyttää jatkotyöstämistä, jotta asetusta voidaan soveltaa maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa sekä lupamenettelyissä ja valvonnassa ottaen huomioon niin melun aiheuttamat terveyshaitat kuin tuulivoimalan melusta aiheutuvan merkittävän muun ympäristön pilaantumisen ehkäisy ympäristönsuojelulain 5 §:n tarkoittamalla tavalla (YSL 5 §:n 1 mom 2 kohta). Samalla asetusluonnoksen vaikutusten arviointiosaa tulee täydentää etenkin ympäristövaikutusten osalta lainsäädäntötyön edellyttämälle vaatimustasolle.

Virkistys- ja luontomatkailun kannalta tärkeät luonnonsuojelulain tarkoittamat luonnonsuojelualueet on jätetty asetusluonnoksessa huomioimatta. Tämä tulee korjata asetusluonnoksen jatkotyöstämisessä. Asetusluonnoksessa esitetyt perustelut siitä, että luonnonsuojelualueille ei ole perusteltua säätää ohjearvoja, ovat virheelliset luonnonsuojelualueilla tapahtuvan liikku-
misen osalta (perustelumui-
stion sivu 15). Asetusluonnoksen laadinnassa on ilmeisesti sotkeutunut luonnonpuistoa ja luonnonsuojelualueita koskevat luonnonsuojelulain tarkoittamat käytötavat keskenään.

Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että asetuksen jatkovalmistelussa ollaan yhteyksissä tai kuul-
laan myös matkailuelinkeinon harjoittajia. Nyt lausunnolla olevasta ehdotuksesta ei ole pyy-
detty lausuntoja esimerkiksi matkailupuolen edustajilta. Kuitenkin asetusluonnoksen vaiku-
tukset kohdistuvat muun muassa matkailun toimintaedellytyksiin ja erityisesti luontomatkai-
luyrittäjyyden toimintamahdollisuuksiin.

1 §, soveltamisala

Asetuksen soveltamisalaa koskevassa pykälässä on mainittu tuulivoimaloiden meluhaitoista aiheutuvat terveyshaitat sekä muu merkittävä ympäristön pilaantumisen ehkäisy. Asetuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on viitattu YSL 142 §:n 1 mom:iin sekä YSL 5 §:n 1 mom:iin.

Satakuntaliitto korostaa ympäristönsuojelulain 5 ja 142 §:ien merkitystä asetuksen soveltamisessa. Asetuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa 1 §:n osalta viitataan YSL:n 142 §:n mukaiseen ääniympäristön laatua koskevaan käsitteistöön. Kyseisessä lainkohdassa ääniympäristön laadun osalta viitataan YSL:n 5 §:ään, jossa on terveyshaitan ohella todettu ympäristön pilaantumisen tarkoittavan mm. haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä sekä ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Samalla Satakuntaliitto kiinnittää huomiota YSL:n HE 214/2013 esitettyyn määrittelyyn, jossa ääniympäristöstä sanotaan seuraavaa: *"Säännöksessä "ääniympäristön laatu" on käsitteenä meluntorjuntaa laajempi, sillä se voi sisältää esimerkiksi kulttuurimaisemien, erityisten luontokohteiden, sekä melulle herkkien toimintojen, kuten koulujen, päiväkotien ja sairaaloiden ääniolosuhteiden tarkoituksenmukaisemman huomioinnin."*

Asetuksen 1 §:ssä määritelty ympäristön pilaantuminen perustuu siis lähtökohtaisesti YSL 5 §:ään ja lain taustalla oleviin perusteluihin. Asetuksen muissa §:ssä nämä lähtökohdat ovat kuitenkin sivuutettu lähes kokonaan muun muassa luonnonsuojelualueiden sekä melutasoltaan muuta ympäristöä hiljaisempien luontoalueiden osalta. Myös YSL:n HE 214/2013 perustelumuistiossa todettu sanoma koskien ääniympäristön käsitettä on 1 §:n jälkeisissä pykälissä jätetty osittain huomioimatta.

2 §, määritelmät

Virkistysalueita koskevan määritelmän osalta Satakuntaliitto kiinnittää huomiota siihen, että erikseen määriteltyjen virkistysalueiden lisäksi muun muassa monilla luonnonsuojelualueilla sekä melutasoltaan muuta ympäristöä hiljaisemmillä alueilla on iso merkitys virkistyskäytössä sekä luontomatkailualueina. Tämä tulee ottaa huomioon asetuksessa esitetyissä määrittelyissä.

Satakuntaliitto toteaa, että 2 §:ssä esitetyt virkistysalueen määritelmät jättävät ulkopuolelle monia ihmisen virkistyskäytön kannalta tärkeitä alueita kuten luonnonsuojelualueita. MRL:n mukaisissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa korostetaan muun muassa suojeluverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden hyödyntämisen edistämistä virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta. Kansallispuistojen ohella monia luonnonsuojelualueita käytetäänkin aktiivisesti virkistys- ja matkailukäytössä ja luonnonsuojelualueille on rakennettu virkistys- ja luontomatkailukäyttöä ohjaavia palvelurakenteita. Tämä on tärkeää mm. siksi, että luonnosta ihminen saa monia tärkeitä hyvinvointivaikutuksia kuten monissa tutkimuksissakin on todettu. Luonnonsuojelualueet, joilla on ääniympäristön rauhallisuuteen liittyviä arvoja, tuleekin lisätä asetuksen määrittelyihin ja näille alueille tulee säätää samanlaiset ohjeet kuin kansallispuistoille.

3 §, ohjearvot

Ohjearvoja käsittelevässä pykälässä määritellään alueet, joilla ohjearvoja sovellettaisiin. Satakuntaliitto toteaa, että ohjearvot ovat oikeansuuntaisia koskien pysyvää asutusta sekä hoito- ja oppilaitoksia. Loma-asetusta koskevan ohjearvon osalta ei ole esitetty sellaisia perusteluita, että vapaa-ajan asuntoja tulee kaikkialla käsitellä kuten pysyvää asutusta. Satakuntaliitto esittää, että loma-asutusta koskevan ohjearvon määrittämiseen haetaan ratkaisua ääniympäristön yleisistä ominaisuuksista sekä vallitsevan taustamelun määrästä ja laadusta. YSL 142 § sekä HE 214/2014 antavat em. määrittelylle hyvät lähtökohdat. Lisäksi ääniympäristöltään rauhallisille virkistysalueille tulee asettaa samanlainen ohjearvo myös yötä koskevalle ulkomelutasolle kuin leirintäalueille on ehdotettu.

Satakuntaliitto toteaa, että ohjearvojen soveltamista tarkoitaviin kohteisiin on lisättävä sellaiset luonnonsuojelualueet, joilla luonnonympäristön äänet ovat hallitsevia ja ihmistoimintojen, kuten liikenteen äänet ovat vähäisiä. Asetusluonnos on tältä osin puutteellinen ja merkittävästi ristiriidassa ympäristönsuojelulain 5 §:n ympäristön pilaantumista koskevan määritelmän sekä YSL 142 § ja 150 §:ien kanssa.

Samalla Satakuntaliitto toteaa, että asetusluonnoksen perustelumuioston sivulla 15 esitetty perustelu koskien luonnonsuojelulain tarkoittamien luonnonsuojelualueiden jättämistä pois asetusluonnoksesta on erikoinen. Perusteluissa todetaan, että luonnonsuojelualueilla ihmisten liikkumista on rajoitettu tai se on jopa kielletty kokonaan. Asetusta laadittaessa on hyvä tiedostaa, että mm. MRL:n mukaiset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet korostavat mm. suojeluverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden hyödyntämisen edistämistä virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta. Monia luonnonsuojelualueita käytetäänkin aktiivisesti virkistys- ja matkailukäytössä ja suojelualueille on rakennettu virkistys- ja luontomatkailukäyttöä ohjaavia palvelurakenteita. Asetusluonnoksen perustelut siitä, että luonnonsuojelualueille ei olisi perusteltua säätää ohjearvoja, ovat em. perusteiden virheelliset.

Kansallispuistoille ei ole luonnoksessa asetettu yöohjearvoja. Tämä tulee jatkossa korjata ja kansallispuistoille tulee asettaa oma yöohjearvo, joka on alhaisempi kuin päiväohjearvo. Myös luonnonpuistot tulee ottaa huomioon ohjearvoja asetettaessa YSL:n 5 §:n edellyttämällä tavalla koskien erityisesti melun aiheuttamaa haittaa luonnolle ja sen toiminnoille. Luonnonsuojelulain mukaisesti luonnonpuistot ovat tiukimmin säädeltyjä alueita.

Lisäksi Satakuntaliitto kiinnittää ohjearvoja määrittäessä huomiota MRL:n mukaisissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa esitettyyn tavoitteeseen, jonka mukaan alueidenkäytössä edistetään kyseiseen tarkoitukseen osoitettujen hiljaisten alueiden säilymistä.

§ 4, sisämelu

Ei huomautettavaa.

§ 5, mittaustulokseen tehtävä korjaus

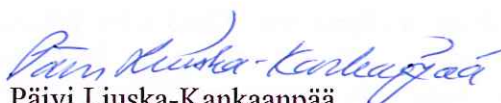
Satakuntaliitto toteaa, että merkityksellisesti sykkivä melu tulee lisätä valvonnan yhteydessä saatuun mittaustulokseen. Perusteluina Satakuntaliitto toteaa mm. asetusluonnoksen perustelumuiston sivulla 14 esitetyt toteamukset tuulivoimamelun häiritsevyydestä.

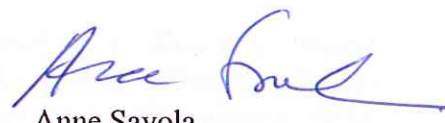
Lopuksi Satakuntaliitto toteaa, että ympäristöministeriö vahvisti Satakunnan ensimmäisen vaihemaakuntakaavan 3.12.2014. Kaava sisältää Satakunnan mantereen maakunnallisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet sekä niihin liittyvät uudet voimalinjat ja sähkölinjat. Teoreettisen laskennan mukaan Satakunnan vaihemaakuntakaavalla 1 mahdollistetaan 3,10 TWh sähkön tuotanto. Kaikkiaan vaihemaakuntakaavassa osoitetaan 17 maakunnallisesti merkittävää tuulivoimatuotannon aluetta. Lähes kaikilla Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 tuulivoimaloiden alueilla on hanke vireillä.

Lausunnon liitteenä olevassa kartassa on havainnollistettu Satakunnan ääniympäristöön vaikuttavia tekijöitä, kuten liikennettä ja tuulivoimaloiden alueita ja miten luonnonsuojelualueet, joilla luonnonympäristön äänet ovat hallitsevia ja ihmistoimintojen, kuten liikenteen äänet ovat vähäisiä, sijoittuvat suhteessa erilaisiin äänilähteisiin. Tuulivoimaloiden alueita ja yksittäisiä tuulivoimaloita ei tule sijoittaa luonnonpuistojen, melutasoltaan hiljaisten alueiden eikä ääniympäristöltään rauhallisten luonnonsuojelualueiden läheisyyteen. Asetuksen tulee osaltaan huolehtia em. alueiden ääniympäristön laadun säilymisestä.

Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että asetusluonnoksen jatkotyöstämisessä otetaan huomioon lausunnossa esitetyt näkökannat. Lisäksi Satakuntaliitto toteaa, että asetuksen laatiminen on tarpeellista, jotta tuulivoimaloiden suunnitteluun liittyvä ohjeistus selkeytyy.

Satakuntaliitto

Päivi Liuska-Kankaanpää
alueiden käytön johtaja

Anne Savola
ympäristöasiantuntija

LIITEKARTTA Satakunnan ääniympäristöön vaikuttavia tekijöitä